

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová svoboda, Ostrava

ze dne

3 IV 1974

Co se skrývá pod rouškou nezbednosti

Než usednete v hledišti Divadla Petra Bezruče v Ostravě na československou premiéru muzikálu Jiřího Vrby „Nezbedný bakalář“, chtěli bychom vám povědět několik slov o tom, proč byli bakaláři nezbední, proč Jiří Vrba napsal nový text, proč do formy muzikálu a co režiséra zlávalo k jeho inscenování.

K prvnímu „proč“ se vyjádřil dramaturg DPB:

„Příslušná nezbednost bakalářů 18. století byla ve své podstatě jejich vlastním výrazem nechuti zařadit se k pohodlnictví, měšťácké lakotě a nabubřelosti pánů radních, které zajímá více vlastní břicho, než budoucnost dětí. Takže pod rouškou „nezbednosti“ cítíme vlastně pokrokovost učených bakalářů, nesouhlas a revoltu s takovým druhem měšťáctví. Děravá střecha nad hlavou, hladový koncert v žaludcích, kruté a nespravedlivé tělesné tresty — to všechno museli zažít mendiči a žáci, kteří chtěli být aspoň trochu gramotní. Tedy bída a strážné na straně jedné a učebnice na straně druhé. To jsou dva světy. V tom lepším žijeme dnes. Bakalář Jan, žáci, mendiči, bubeník Matěj, rakovnický konšel, hostinská An-

na a její schovanka Johana, zlučovitý kantor Zachariáš a kejklíři, podávají věrně svědectví o době, kdy se muselo draze platit za výsadu vědět a znát. Dnešním školákům se to může zdát jako zlá pohádka, ale historie ji plně dokládá.“

Proč vznikl nový divadelní text, se světil autor Jiří Vrba:

„První divadelní verze napsaná podle známé povídky Z. Wintera vznikla asi před třiceti lety a napsal ji Zdeněk Stěpánek. Ve své době byla velmi oblíbená a byla dokonce zfilmována. Když přišla dramaturgie DPB s nápadem uvést opět tuto hru a nabídla mi pohostinskou režii, začal jsem se tímto textem hlouběji zabývat a tady vznikla potřeba úplně nového textu.“

A proč právě muzikálová forma? Jevištní prostředky muzikálu jsou dnes mladému divákovi velmi blízké. Hudba, zpěv a pohyb, které akcentují myšlenku a příběh, vytvářejí výraznější kontakt mezi jevištěm a hledištěm. Někdo by mohl namítnout, že muzikál je současná móda ovlivněná módou populární hudby. Naopak, je to návrat ke kořenům lidového divadla. Není to můj první muzikál.

S autorem hudby Petrem Hapkou a autorem textů písniček Petrem Radou jsem uvedl v Divadle Oldřicha Stibora v Olomouci úpravu Držičovy renesanční komedie Dundo Maroje, muzikál „Římská fontána, kde jsem měl možnost si tento názor ověřit.“

A co mne lákalo jako režiséra? To je velmi ošidná otázka. Existuje názor, že by si autor neměl dělat sám sobě režiséra, že tak nemá dostatečný odstup od svého textu a nemůže být k němu dost kritický. Určitě na tom něco je, ale přes toto nebezpečí jsem neodolal. Jednak je muzikál jevištní forma, která mne vždycky lákala, už v době mé činnosti v začínajícím Semaforu. Jsem si vědom, že pro činoherní soubor je to úkol velmi náročný a málokteré činoherní divadlo má pro tuto jevištní formu dobré podmínky. Ani DPB je nemá, má však dlouholetou tradici v uvádění her podobného typu. Nechci mluvit o hře, ale o bakaláři, jeho názorech na svět, na lidi, o jeho humoru, zdravé drzosti, nebojácnosti, jeho vztahu k žákům, k tomu, co říká, zpívá a jak jedná. Je mi sympatický a věřím, že divákům bude sympatický neméně.“

(er)